

Διασφάλιση της νομιμότητας στην ευρωπαϊκή αγορά ξυλείας

Αχιλλέας Μιχαήλ
Δασικός Λειτουργός
στο Τμήμα Δασών

Μεγάλες ποσότητες ξυλείας που κυκλοφορούν στην παγκόσμια αγορά προέρχονται από παρθένα δάση, τα οποία, σε αρκετές περιπτώσεις, υλοτομούνται παράνομα. Η παράνομη υλοτομία είναι ολέθρια για το περιβάλλον καθώς επιταχύνει την αποδάσωση, την απώλεια της βιοποικιλότητας και την αλλαγή του κλίματος. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δασών (EFI) υπολογίζει ότι 20-40% της βιομηχανικής ξυλείας που παράγεται, διεθνώς, συνολικής αξίας 10 περίπου δισεκατομμυρίων δολαρίων, προέρχεται από δέντρα που έχουν κοπεί παράνομα. Το 20% της ξυλείας αυτής καταλήγει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μία από τις μεγαλύτερες αγορές οικοδομικής ξυλείας και άλλων προϊόντων ξύλου παγκοσμίως.

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της παράνομης υλοτομίας και του συνδεδεμένου με αυτήν εμπορίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) υιοθέτησε, το 2003, ένα σχέδιο δράσης για την επιβολή της διακυβέρνησης και το εμπόριο (Forest Law Enforcement, Governance and Trade - FLEGT). Καταλυτικές συνιστώσες του FLEGT αποτελούν οι Εθελοντικές Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης (Voluntary Partnership Agreements - VPAs) μεταξύ της Ε.Ε. και των παραγωγών Χωρών που πλήττονται από παράνομη υλοτομία και μη ανεπτυγμένη διακυβέρνηση στα δάση. Η είσοδος στη Συμφωνία είναι εθελοντική, αλλά μόλις συμφωνηθεί, όλες οι εξαγωγές στην Ε.Ε. θα προϋποθέτουν μια άδεια που θα πιστοποιεί τη νόμιμη προέλευση των δασικών προϊόντων. Το ενδιαφέρον της Ε.Ε. για τη σύναψη Εθελοντικών Συμφωνιών Εταιρικής Σχέσης εστιάζεται σε Χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας, της Κεντρικής Αφρικής και της λεκάνης του Αμαζονίου, όπου υπάρχει διάχυτη συναίνεση για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Μέχρι σήμερα, η ΕΕ κατέληξε σε διμερείς Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης με έξι Χώρες, την Γκάνα, το Καμερούν, τη Δημοκρατία του Κονγκό, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και, μόλις πρόσφατα, με τη Λιβερία και την Ινδονησία, ενώ σε προχωρημένο στάδιο βρίσκονται οι διαπραγματεύσεις με άλλες τέσσερις, την Γκαμπόν, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, τη Μαλαισία και το Βιετνάμ. Επιπλέον, υπάρχουν ακόμα δεκαπέντε περίπου Χώρες που έχουν εκφράσει ενδιαφέρον για τις Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης. Για τη διευκόλυνση του νόμιμου εμπορίου ξυλείας και την εξάλειψη της παράνομης υλοτομίας, η Ε.Ε. διατηρεί, επίσης, διάλογο με Χώρες της Ευρώπης, όπως η Ρωσία, αλλά και άλλες μεγάλες καταναλώτριες Χώρες και αγορές της Νότιας και Ανατολικής Ασίας, όπως η Κίνα, η Ινδία και η Ιαπωνία.

Το εσωτερικό νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο της εισόδου ξυλείας και προϊόντων ξυλείας στην Ε.Ε. από Χώρες που εισέρχονται σε Εθελοντικές Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης (VPAs), διέπεται από τον Κανονισμό ΕΚ(2173/2005) που εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2005 και τον Κανονισμό Εφαρμογής ΕΚ(1024/2008) του 2008. Ωστόσο, το σύστημα αδειών FLEGT παρουσιάζεται ανεπαρκές δεδομένης της δυνατότητας παράκαμψής του, καθώς και της εθελοντικής και διμερούς φύσης των Συμφωνιών Εταιρικής Σχέσης. Για το λόγο αυτό, το 2010 η Ε.Ε. εξέδωσε τον Κανονισμό ΕΕ(995/2010) που αφορά τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης, δηλαδή, των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πώληση ή/και στη μεταποίηση της ξυλείας που εισέρχεται στην αγορά πριν καταλήξει στον τελικό καταναλωτή. Οι τρεις βασικές υποχρεώσεις είναι:

- Απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά της Ε.Ε. παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και προϊόντων που προέρχονται από τέτοια ξυλεία
- Οι έμποροι που διαθέτουν για πρώτη φορά ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά της Ε.Ε., επιβάλλεται να λαμβάνουν μέτρα, τα λεγόμενα μέτρα δέουσας επιμέλειας, που να διασφαλίζουν ότι, μόνο η ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας που έχουν παραχθεί νόμιμα (είτε εισαγόμενα από άλλα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. και Τρίτες Χώρες ή παραγόμενα εγχώρια) θα διατίθενται στην εσωτερική αγορά
- Οι φορείς εκμετάλλευσης είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν αρχεία των πελατών και των προμηθευτών τους

Ο νέος Κανονισμός καλύπτει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων ξυλείας, που περιλαμβάνει ακατέργαστη και πριονισμένη ξυλεία, καυσόξυλα, παρκέ, κόντρα πλακέ, μοριοσανίδες, χαρτοπολτό και χαρτί, έπιπλα από ξύλο, προκατασκευασμένα κτήρια κ.ά. Εξαιρούνται τα ανακυκλωμένα προϊόντα,

καθώς και το ρατάν, το μπαμπού και τα έντυπα, όπως βιβλία, περιοδικά και εφημερίδες. Ο Κανονισμός αυτός θα τεθεί σε ισχύ το Μάρτιο του 2013 και όλα τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, τυχόν παραβάσεις του από φορείς εκμετάλλευσης θα επισύρουν αποτελεσματικές και αποτρεπτικές κυρώσεις. Το σύστημα αδειών FLEGT και ο νέος Κανονισμός για την ξυλεία αναμένεται να αλληλοενισχύονται, αφού με την αγορά ξυλείας που θα φέρει την άδεια FLEGT, οι έμποροι στην Ε.Ε. θα συμμορφώνονται αυτόματα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το νέο Κανονισμό.

Στην Κύπρο, ως αρμόδια Αρχή τόσο για την εφαρμογή του εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT, όσο και για την εφαρμογή του νέου Κανονισμού για την ξυλεία, έχει οριστεί το Τμήμα Δασών. Το Τμήμα Δασών προχώρησε ήδη στην εναρμόνιση της Εθνικής Νομοθεσίας ώστε να συνάδει με το σχέδιο δράσης της Ε.Ε. Για το σκοπό αυτό προχώρησε στην ψήφιση του Νόμου 125(I) του 2010 «Ο Περί Εφαρμογής του Εθελοντικού Συστήματος Αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση Νόμος του 2010». Ταυτόχρονα, προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες που αφορούν την εφαρμογή του νέου Κανονισμού για την ξυλεία Ε.Ε. (995/2010) εντός των χρονικών ορίων που θέτει η Ε.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2173/2005 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20ής Δεκεμβρίου 2005 περί δημιουργίας εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1024/2008 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Οκτωβρίου 2008 περί καθορισμού λεπτομερών μέτρων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2173/2005 του Συμβουλίου περί δημιουργίας εθελοντικού συστήματος αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 995/2010 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20ής Οκτωβρίου 2010 για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά.

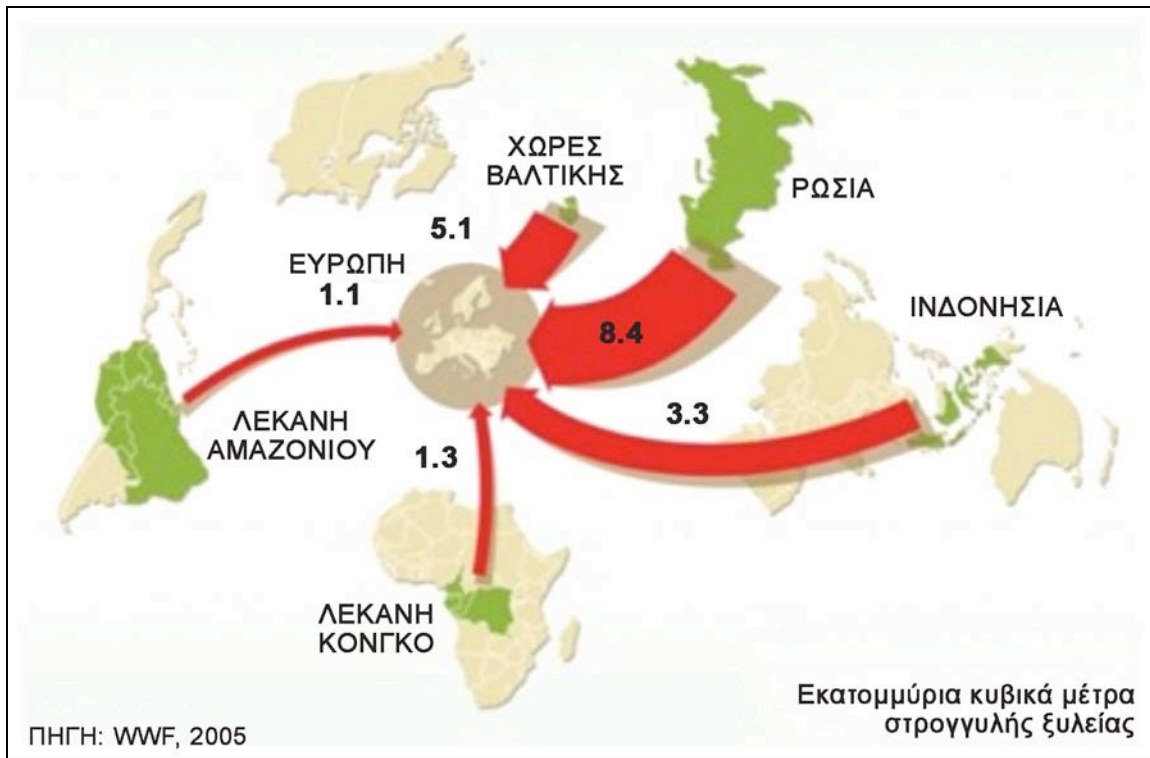
Ο Περί Εφαρμογής του Εθελοντικού Συστήματος Αδειών FLEGT για τις εισαγωγές ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση Νόμος του 2010. Νόμος αρ. 125(I)/2010 της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Επιβολή της Δασικής Νομοθεσίας, Διακυβέρνηση και Εμπόριο – Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT). Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.euflegt.efi.int

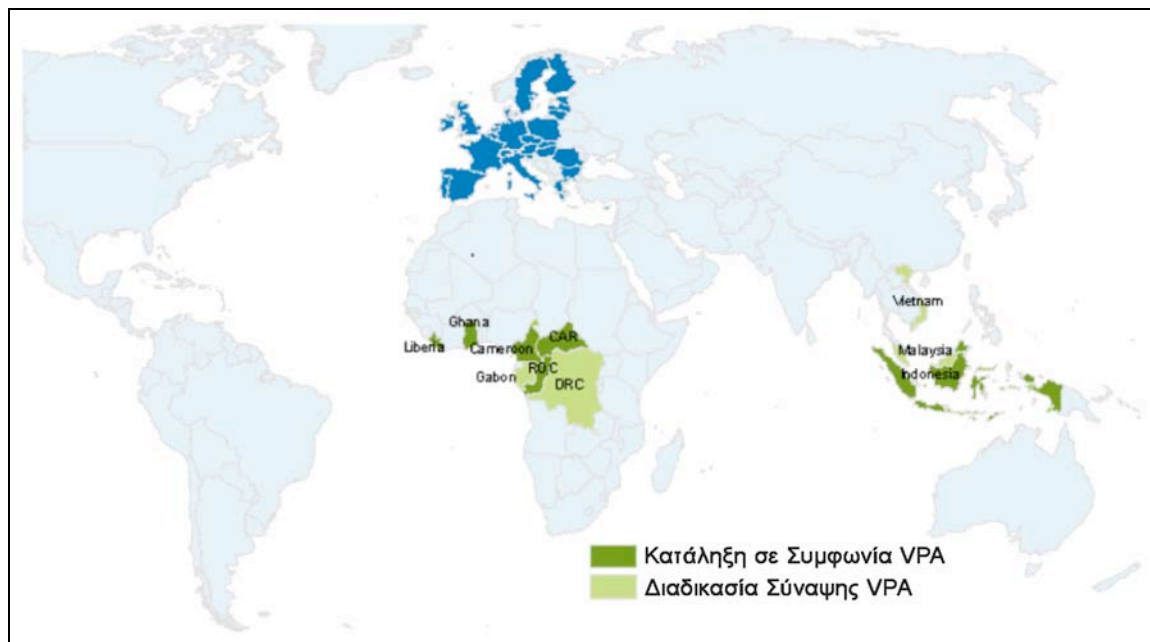
Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δασών – European Forest Institute (EFI). Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.efi.int

Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών – Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.fao.org

Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση – World Wide Fund for Nature (WWF). Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.wwf.org

Χάρτης 1: Παράνομα υλοτομημένη ξυλεία που εισέρχεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Χάρτης 2: Χώρες που έχουν συνάψει ή είναι στη διαδικασία σύναψης VPAs με την Ε.Ε.